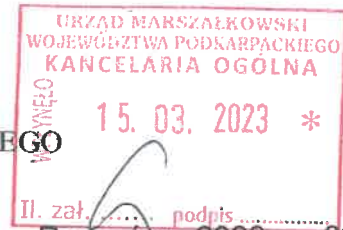




MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

ZARZĄD POWIENIENIE ODBIORU



KZ.I.0003.2.2023.RK

Rzeszów, 2023 - 03 - 14



Pan
Jacek Kotula
Radny Województwa
Podkarpackiego

JK, KK
16.03.2023

Odpowiadając na Pana interpelację z 28 lutego 2023 r. w sprawie działań podejmowanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego i Zarząd Województwa Podkarpackiego dotyczących uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie *przyjęcia Stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego – Podkarpacie jako region utrwalonej tolerancji*, przedstawiam wyjaśnienia do poszczególnych pytań zawartych w przedmiotowej interpelacji:

Ad 1.

Nie jest prawdą, że treść projektu uchwały w sprawie *przyjęcia Stanowiska – Podkarpacie jako region utrwalonej tolerancji* została przekazana przez Ministrów: Waldemara Budę i Małgorzatę Jarosińską – Jedynak z poleceniem uchwalenia przez Sejmik Województwa.

Ad 2 i 3.

Marszałek Województwa Podkarpackiego, Zarząd Województwa Podkarpackiego ani pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego nie kierowali pism oraz nie nakłaniali/przekonywali samorządowców województwa podkarpackiego do uchylania uchwał uprzednio podejmowanych przez te samorzady we wskazanym w interpelacji zakresie.

Nie jest również prawdą, że na „skutek działania Marszałka, Zarządu Województwa i Urzędu Marszałkowskiego do uchylenia swej uchwały zmuszony został samorząd powiatu kolbuszowskiego”.

Zgodnie z art. 4, ust. 1-2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 t.j.) zakres działania samorządu województwa nie narusza samodzielności powiatu i gminy, organy samorządu województwa nie stanowią wobec powiatu i gminy organów nadzoru lub kontroli oraz nie są organami wyższego stopnia w postępowaniu administracyjnym. W związku z tym Samorząd Województwa Podkarpackiego nie może wpływać na decyzje podejmowane przez samorzady powiatowe czy gminne.



PODKARPACKIE

Kwestia przestrzegania zasad horyzontalnych w realizacji programów i projektów dofinansowanych ze środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027 była tematem przewodnim pisma Pana Waldemara Budy – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej skierowanego do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju (pismo z dnia 15 września 2021 r., znak: DRP-la.6610.99.2021.2.ASB). W piśmie Pan Waldemar Buda podkreślił o konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych wynikających z przepisów unijnych. Jedną z nich jest zasada zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność (zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami), wiek lub orientację seksualną, podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. W piśmie wskazał również, że przestrzeganie zasad horyzontalnych stanowiło w perspektywie finansowej 2014-2020 kryterium obligatoryjne wyboru projektów do dofinansowania. Żaden projekt, który nie spełnił powyższego kryterium nie mógłby zostać wybrany do dofinansowania. Sekretarz Stanu zwrócił szczególną uwagę, iż takie samo rozwiązanie musi zostać zastosowane w perspektywie 2021-2027. Powyższe stanowisko w sprawie przestrzegania zasad horyzontalnych w realizacji programów i projektów w perspektywie finansowej 2021-2027, wyrażone w piśmie Ministra Waldemara Budy nadal obowiązuje (potwierdza to stanowisko Pani Małgorzaty Jarosińskiej – Jedynek - Sekretarza Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 30 listopada 2022 r., znak: DSR-Vab.690.11.2022).

Ad 4.

Postępowanie Komisji Europejskiej prowadzone było w stosunku do państwa członkowskiego. Po stronie Polski było ono prowadzone przez przedstawicieli Rządu RP, Samorząd Województwa Podkarpackiego nie uczestniczył w żaden sposób w przedmiotowych procedurach. Jedyna wymiana korespondencji z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w tym zakresie została zainicjowana pismem DRP MFiPR z 30 lipca 2021 r. (w załączeniu), w którym Ministerstwo poinformowało o wszczęciu przez KE formalnego postępowania przeciwko Polsce w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa oraz zwróciło się do 5 IZ RPO o udzielenie pogłębionej odpowiedzi na sformułowane przez KE pytania.

Stosowne informacje zostały przekazane do MFiPR za pismem z 5 sierpnia 2021 r. (w załączeniu).

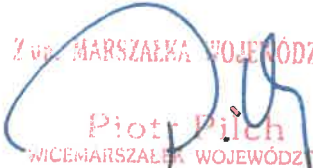
Wymaga przy tym podkreślenia, że Instytucja Zarządzająca nie była informowana o dalszym przebiegu postępowania (w tym nie otrzymała treści finalnej odpowiedzi udzielonej KE przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania), jak również nie została oficjalnie poinformowana o zakończeniu postępowania.

Ad 5.

Informacje nt. postępowania Komisji Europejskiej są doniesieniami medialnymi, na co również Pan Radny zwrócił uwagę w swojej interpelacji, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego nie dysponuje dokumentami w tej sprawie. W swych działaniach Zarząd Województwa nie podejmuje decyzji w oparciu o doniesienia medialne.

Ad 6.

Z treści przyjętego przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwały – Podkarpacie jako region utrwalonej tolerancji nie wynika, że relatywizuje się instytucję rodziny. Przeciwnie, analizując jej treść wyczytać można, że będąca źródłem prawa w Polsce Konstytucja, określa i gwarantuje, że małżeństwo, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo odgrywają w życiu społeczeństwa szczególną rolę i powinny pozostawać pod szczególną opieką Państwa. Odniesiono się w stanowisku także do chrześcijańskich wartości, które są fundamentem polskiej państwowości i naszej przynależności do wspólnoty europejskiej (uchwała nie dotyczy rozstrzygnięcia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 17 stycznia 2023 r. w sprawie 40792/10 Fedetova i inni i nie ma z nią żadnego związku).

Zap. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Piotr Piłch
WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

SEKRETARZ WOJEWÓDZTWA

Dyrektor Departamentu
Organizacyjno - Prawnego
Lesław Majkut

Załączniki:

1. Pismo Dyrektora Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, znak: DRP-Ia.6610.99.2021.ASB z 30.07.2021 r.,
2. Pismo Z-cy Dyrektora Departamentu Zarządzania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, znak: RP-III.410.84.2020.EK z 5.08.2021 r.

DYREKTOR
KANCLARZ ZARZĄDU

Aneta Flis



MINISTERSTWO
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

DEPARTAMENT REGIONALNYCH
PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

data: 30 lipca 2021

znak sprawy: DRP-Ia.6610.99.2021.ASB

identyfikator kosztów: 1806187

telefon: 22 273 73 71

e-mail: sekretariatDRP@mfi.gov.pl

Wg rozdzielnika
Dyrektorzy IZ RPO

Dotyczy: odpowiedzi na pytania Komisji Europejskiej ws. uchwał o „strefach wolnych od ideologii LGBT” i konsekwencji tych uchwał dla przestrzegania zasady niedyskryminacji przy korzystaniu ze środków EFSI

Szanowni Państwo,

w maju 2020 r., dyrektorzy generalni EMPL (zatrudnienie) i REGIO (rozwój regionalny) skierowali pismo do Marszałków Państwa województw z prośbą o wyjaśnienia i ocenę, czy przyjęte w tych województwach uchwały dyskryminują społeczność LGBT w zakresie dostępu do projektów finansowanych z polityki spójności.

Komisja Europejska uznała uzyskane w odpowiedzi na wspomniane pismo wyjaśnienia za niewystarczające i w lutym br. sformułowała kolejne pismo z pytaniami nt. uchwał przyjmowanych przez polskie gminy, powiaty i województwa w sprawie „stref wolnych od ideologii LGBT”, które według KE naruszają Prawo UE i mogą mieć negatywne konsekwencje dla przestrzegania zasady niedyskryminacji przy korzystaniu ze środków EFSI. Odpowiedź po stronie polskiej koordynował Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania, który został wskazany jako organ odpowiedzialny za udzielenie wyjaśnień KE.

Po trzech miesiącach od otrzymania odpowiedzi Polski, tj. 15 lipca br., KE wszczęła formalne postępowanie przeciwko Polsce w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa



Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne



Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa,
tel. 22 273 78 50, fax 22 273 89 16, www.mfi.gov.pl, www.funduszeuropejskie.gov.pl
Pismo spełnia zasady dostępności.

członkowskiego wynikającym z Traktatu o UE. KE zarzuciła naruszenie art. 4 ust. 3 TUE, stanowiącego o obowiązku lojalnej współpracy państw członkowskich z KE, uznając, odpowiedź Polski za niekompletną, co miałyby podważyć starania Komisji o przeprowadzenie dokładnego i szczegółowego badania przestrzegania prawa UE w Polsce.

Odpowiedź na zarzuty formalne będzie ponownie przygotowywana przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. MFiPR zostało zobowiązane do przygotowania wkładu w zakresie pytań KE odnoszących się do projektów finansowanych z EFSI.

W związku z zastrzeżeniami KE zwracamy się do Państwa o wnikliwą analizę pytań KE i udzielenie pogłębionej odpowiedzi na nie, wg wzoru przedstawionego w załączeniu. Pozwoli to na uspoźnienie formy odpowiedzi poszczególnych regionów.

W razie pytań lub wątpliwości, uprzejmie proszę o kontakt z naszym departamentem. Z uwagi na termin wyznaczony przez Pełnomocnika, prosimy o przesłanie odpowiedzi do dnia 5 sierpnia br.

Z poważaniem

Piotr Zygałło
Dyrektor Departamentu
/podpisano elektronicznie/

Załącznik

Szablon odpowiedzi na pytania KE

Rozdzielnik do pisma DRP-Ia.6610.99.2021.ASB

Pani Anna Brzyska

Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Pan Tomasz Polak

Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Pan Jakub Szymański

Dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Pan Wojciech Magnowski

Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Pan Jacek Sułek

Dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1806187.5513826.4087484
Nazwa dokumentu	Uzupełnienie odpowiedzi na pytania KE ws. tzw uchwał atyn-LGBT.pdf
Tytuł dokumentu	Uzupełnienie odpowiedzi na pytania KE ws. tzw uchwał atyn-LGBT
Sygnatura dokumentu	DRP-Ia.6610.99.2021
Data dokumentu	2021-07-30 15:43:55
Skrót dokumentu	4053060901E497884442BEFE3CA24B0B73343FF5
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	2021-07-30
Podpisane przez	Piotr Zygadło; Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Dyrektor Departamentu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.104.37.37.32243
Data wydruku:	2021-07-30 15:49:02
Autor wydruku:	Sztetyło-Budzewska Aleksandra

Szablon odpowiedzi

NB: W celu uspołnienienia informacji pochodzących z różnych instytucji zarządzających prosimy o uzupełnienie poniższego szablonu. W przypadku braku możliwości odpowiedzi na pytanie prosimy o zaznaczenie tego faktu w polu odpowiedzi. Istotne jest także podanie powodu, dla którego Polska nie może dostarczyć oczekiwanych informacji (np. brak odpowiednich mechanizmów, metod sprawozdawczości, które umożliwiałyby realizację sugerowanych przez KE działań).

Numerы pytań odnoszą się do pierwszego pisma KE do władz polskich z lutego br.

Pytanie 7: Czy podczas przygotowywania i realizacji programów wystąpiły jakieś przypadki dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub zmianę płci, mające wpływ na operacje współfinansowane w ramach funduszy EFSiI? Aby to wykazać, instytucje zarządzające powinny przedstawić analizę odrzuconych wniosków i uzasadnień decyzji o odrzuceniu w zestawieniu z przyjętymi wnioskami.

Uwagi MFiPR: KE uznaje za niewystarczającą odpowiedź PL, że do instytucji nie wpływały żadne skargi w związku z zasadą niedyskryminacji. KE oczekuje analizy odrzuconych wniosków i powodów ich odrzucenia.

Odp. Na pyt. 7:

Nazwa programu operacyjnego	Liczba odrzuconych wniosków	Czy zidentyfikowano jako przyczynę odrzucenia wniosków dyskryminację ze względu na orientację seksualną lub zmianę płci (tożsamość płciową)? Ile takich przypadków było?		Inne przyczyny odrzucenia wniosków
		TAK/NIE	Liczba przypadków	

Pytanie 8: W jaki sposób Polska wdrożyła metodykę opisaną w „Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020” w celu spełnienia kryterium kwalifikacji odnoszącego się do „wymogu zapewnienia zgodności z horyzontalną zasadą niedyskryminacji ze względu na [...] orientację seksualną”?

Uwagi MFiPR: KE uznaje za niewystarczające poinformowanie o oparciu wdrażania EFSiI o horyzontalne i niedyskryminacyjne zasady zgodnie z prawem pierwotnym i wtórnym UE, czy też stwierdzenia, że te zasady te stanowią kluczowe ramy odniesienia dla oceny kwalifikowalności

projektów do współfinansowania z KPO i RPO. Według KE niezbędne jest podanie szczegółowych informacji na temat tego, w jaki sposób wdrożono „Wytyczne...”.

Zgodnie z oczekiwaniem KE, prosimy o wymienienie i opisanie konkretnych, aktywnych środków wprowadzonych w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji podczas przygotowywania i wdrażania programów i projektów oraz aktywnego promowania równości płci i uwzględniania aspektu płci przy wyborze, wdrażaniu i wykorzystaniu każdego projektu współfinansowanego przez UE.

Odp. na pyt. 8:

A. Zapobieganie dyskryminacji

Nazwa programu operacyjnego	Środki wprowadzone w celu zapobiegania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową (w podziale na etapy zarządzania projektem, z uwzględnieniem środków na czas trwania projektu)	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu zapobiegania dyskryminacji

B. Promowanie równości płci

Nazwa programu operacyjnego	Środek wprowadzony w celu aktywnego promowania równości płci (w podziale na etapy zarządzania projektem, z uwzględnieniem środków na czas trwania projektu)	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu aktywnego promowania równości płci

Pytanie 9: Jakie konkretne działania podejmuje się na szczeblu regionalnym, aby zapewnić wypełnienie zobowiązania wynikającego z art. 7 rozporządzenia (UE) 1303/2013 i art. 8 rozporządzenia (UE) 1304/2013 (tj. zobowiązania do podejmowania odpowiednich kroków w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji / wspierania szczególnych przedsięwzięć mających na celu zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ze względu na – między innymi – płeć lub orientację seksualną), mając na uwadze, że te same organy regionalne, które przyjęły omawiane uchwały, mają także wpływ na procesy wdrażania i wydatkowania EFSiI na lata 2014–2020?

Uwagi MFiPR: Prosimy o wymienienie i opisanie konkretnych działań, środków lub procedur na szczeblu regionalnym, które są wykorzystywane w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji (wyszczególnionym w pytaniu) lub wspierania szczególnych przedsięwzięć, które mają na celu eliminowanie dyskryminacji ze względu na wyszczególnione przestanki.

Odp. na pyt. 9:

A. Zapobieganie dyskryminacji

Nazwa programu operacyjnego	Środki wykorzystywane na szczeblu regionalnym w celu zapobiegania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu zapobiegania dyskryminacji

B. Monitorowania, sprawozdawczość, ewaluacja

Nazwa programu operacyjnego	Środki wykorzystywane na szczeblu regionalnym na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji projektów współfinansowanych z EFSiI w celu zwalczania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji projektów

C. Wsparcie przedsięwzięć

Nazwa programu operacyjnego	Przykłady wspierania przedsięwzięć, które mają na celu zwalczanie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową

Pytanie 10: Jakie instrumenty posiada instytucja zarządzająca do stwierdzenia, czy podmioty zarządzające infrastrukturą lub obiektami przeznaczonymi do użytku publicznego, które zbudowano, odnowiono lub zakupiono przy wsparciu z EFSiI, zapewniają niedyskryminacyjny dostęp do tej infrastruktury lub obiektów (zwłaszcza w przypadku, gdy taki podmiot zarządzający podlega organowi lub jest w inny sposób kontrolowany przez organ, który przyjął „uchwałę anty-LGBT”)? Czy instytucja zarządzająca zawiesi lub uchyli wsparcie z EFSiI, jeśli taki niedyskryminacyjny dostęp nie jest zapewniony?

Uwagi MFIPR: Prosimy o wypisanie i opisanie konkretnych działań, środków lub procedur wykorzystywanych przez IZ w celu monitorowania i ewaluacji niedyskryminacyjnego dostępu do

infrastruktury lub obiektów przeznaczonych do użytku publicznego, które zbudowano, odnowiono lub zakupiono przy wsparciu z EFSiL.

Na etapie wcześniejszej korespondencji instytucje zarządzające wskazywały, że posiadają instrumenty w postaci kryteriów wyboru projektów, przyjęte przez właściwy komitet monitorujący. Natomiast jednym z narzędzi IZ do badania zapewnienia dostępności projektów i ich rezultatów (w tym infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej) dla wszystkich obywateli, bez względu na płeć i orientację seksualną, jest kontrola instytucji oraz beneficjentów.

Ponadto, dzięki dedykowanym pytaniom w listach sprawdzających wniosku o płatność oraz podczas kontroli projektu, instytucja dokonująca oceny ma możliwość weryfikacji założeń realizacji zasady równości szans w trakcie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu.

Prosimy o ew. uzupełnienie powyższych informacji tak, aby jak najpełniej odpowiedzieć na pytanie KE.

Prosimy również o podanie, jak powyższe środki są realizowane lub mogą być realizowane w kontekście przyjmowanych „uchwał anty-LGBT”.

Odp. na pyt. 10:

Nazwa programu operacyjnego	Instrumenty w dyspozycji IZ w celu stwierdzenia, monitorowania i ewaluacji niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury lub obiektów przeznaczonych do użytku publicznego	Czy IZ zawiesi lub uchyli wsparcie z EFSiL, jeśli niedyskryminacyjny dostęp nie jest zapewniony? TAK/NIE

Pytanie 11: Czy dokument określający warunki wsparcia w ramach funduszy ESI zawiera klauzulę zabraniającą wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć lub orientację seksualną przy wykorzystywaniu projektów przez tak zwanych „użytkowników końcowych”, zapewniającą częściowe lub całkowite zawieszenie bądź anulowanie wsparcia w przypadku niespełnienia tego warunku?

Uwagi MFiPR: Na etapie wcześniejszej korespondencji niektóre instytucje zarządzające informowały, że wsparcia można udzielić wyłącznie tym projektom, które spełniają wszystkie niezbędne kryteria wyboru projektów, w tym warunek niedyskryminacji, a łamanie postanowień umowy przez beneficjenta może wiązać się z uznaniem wydatków za niekwalifikowane i wezwaniem do zwrotu pieniędzy.

Prosimy o uzupełnienie odpowiedzi zgodnie z poniższym szablonem.

Nazwa programu operacyjnego	Czy dokument określający warunki wsparcia w ramach	Jeżeli TAK, czy klauzula przewiduje częściowe lub
-----------------------------	--	---

	<p>funduszy EFSI zawiera klauzulę zabraniającą wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć lub orientację seksualną przy wykorzystaniu projektów przez beneficjentów końcowych?</p> <p>TAK/NIE</p>	<p>całkowite zawieszenie bądź anulowanie wsparcia w przypadku dyskryminacji ze względu na płeć i orientację seksualną?</p> <p>TAK/NIE</p>

Pytanie 12: Proszę przedstawić wykaz projektów i ich beneficjentów dla wszystkich projektów wspieranych z funduszy ESI i realizowanych na szczeblu gmin, powiatów lub województw, które przyjęły „uchwały anty-LGBT”, wraz z łączną kwotą współfinansowania przyznanej dotychczas na te projekty.

Odp. na pyt. 12:

Prosimy o przedstawienie wykazów w oddzielnym dokumencie (załączniku)



**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

RP-III.410.84.2020.EK

Rzeszów, 2021-08-05

**Pan
Piotr Zygałło
Dyrektor Departamentu
Regionalnych Programów Operacyjnych**

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

**ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 30 lipca 2021 r., znak: DRP-Ia.6610.99.2021.ASB, w załączeniu uprzejmie przekazuję odpowiedzi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na pytania Komisji Europejskiej ws. uchwał o „strefach wolnych od ideologii LGBT” i konsekwencji tych uchwał dla przestrzegania zasady niedyskryminacji przy korzystaniu ze środków EFSiL.

Z poważaniem,

Tomasz Zieliński
Zastępca Dyrektora Departamentu
Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
/podpisano elektronicznie/

W załączeniu:

Odpowiedzi IZ RPO WP 2014-2020 na pytania KE ws. uchwał o „strefach wolnych od ideologii LGBT” i konsekwencji tych uchwał dla przestrzegania zasady niedyskryminacji przy korzystaniu ze środków EFSiL.

Szablon odpowiedzi

NB: W celu uspoźnienia informacji pochodzących z różnych instytucji zarządzających prosimy o uzupełnienie poniższego szablonu. W przypadku braku możliwości odpowiedzi na pytanie prosimy o zaznaczenie tego faktu w polu odpowiedzi. Istotne jest także podanie powodu, dla którego Polska nie może dostarczyć oczekiwanych informacji (np. brak odpowiednich mechanizmów, metod sprawozdawczości, które umożliwiłyby realizację sugerowanych przez KE działań).

Numery pytań odnoszą się do pierwszego pisma KE do władz polskich z lutego br.

Pytanie 7: Czy podczas przygotowywania i realizacji programów wystąpiły jakieś przypadki dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub zmianę płci, mające wpływ na operacje współfinansowane w ramach funduszy EFSiI? Aby to wykazać, instytucje zarządzające powinny przedstawić analizę odrzuconych wniosków i uzasadnień decyzji o odrzuceniu w zestawieniu z przyjętymi wnioskami.

Uwagi MFiPR: KE uznaje za niewystarczającą odpowiedź PL, że do instytucji nie wpływały żadne skargi w związku z zasadą niedyskryminacji. KE oczekuje analizy odrzuconych wniosków i powodów ich odrzucenia.

Odp. Na pyt. 7:

W oparciu o zapisy *Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020* z 13 lutego 2018 r. (wydanych przez Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego), kryteria oraz procedury wyboru projektów opracowane i stosowane przez właściwe instytucje zaangażowane w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WP 2014-2020) uwzględniają zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. Kryteria wyboru projektów zatwierdzone są przez Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020 (dalej: KM RPO WP). Należy podkreślić, że kryteria nie wykluczają podmiotów z możliwości ubiegania się o dofinansowanie lecz wskazują na warunki konieczne do spełnienia, celem otrzymania dofinansowania.

Kluczowe znaczenie w sprawie ma fakt, że Instytucja Zarządzająca oraz Instytucja Pośrednicząca w realizacji RPO WP 2014-2020, na etapie wyboru projektów do dofinansowania, nie weryfikują wnioskodawcy pod względem jego pochodzenia, rasy, wyznania, niepełnosprawności czy orientacji seksualnej. Są to dane, które pozostają całkowicie poza strefą zainteresowania ww. instytucji. Żadne kryterium nie odnosi się do sytuacji życiowej osoby/osób podpisujących wnioski lub zatrudnionych w podmiocie będącym wnioskodawcą. Brak danych w tym zakresie w dyspozycji IZ RPO WP czy Instytucji Pośredniczących wskazuje jednoznacznie, że nie ma mowy o żadnej dyskryminacji ze strony IZ/IP wobec określonych osób/podmiotów ubiegających się o wsparcie w ramach RPO WP 2014-2020.

Istotną kwestią jest fakt, że w pracach KM RPO WP biorą udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, którzy w trakcie procesu konsultacji projektów uchwał lub posiedzeń KM RPO WP nie kwestionowali treści przyjmowanych kryteriów wyboru projektów w zakresie, który wskazywałby na wadliwość lub niedoskonałość kryteriów, w zakresie spełniania przez projekt zasad horyzontalnych, w tym odnoszących się do niedyskryminacji ze względu na orientację seksualną. Pierwsza wersja kryteriów została przyjęta przez KM RPO WP 2014-2020 25 września 2015 r. i od tego czasu w omawianym zakresie nie podlegała zasadniczym modyfikacjom. Metodyka kryteriów dotycząca zasady zapobiegania dyskryminacji wyraźnie określa m.in., że przedmiotem sprawdzenia podczas oceny projektu jest, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług,

infrastruktury) ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy umożliwia wszystkim osobom sprawiedliwe, pełne uczestnictwo w projekcie, na jednakowych zasadach.

Jednocześnie należy podkreślić, że nie można utożsamiać oceny faktu podjęcia przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwały Nr VIII/140/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT (z ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) z oceną działań Zarządu Województwa Podkarpackiego pełniącego na gruncie przepisów prawa rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (dalej: IZ RPO WP) w oparciu o te same kryteria, za pomocą których analizowana jest uchwała Sejmiku. Wymaga podkreślenia, że ww. Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie ma bowiem, jak sam jej tytuł wskazuje, charakter stricte deklaracji światopoglądowej i jako taka, **nie jest aktem prawa lokalnego ani nie należy do dokumentów systemu realizacji Programu oraz w żaden sposób nie oddziałuje na procesy związane z wdrażaniem RPO WP 2014-2020.**

W tym kontekście należy podkreślić że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2019 r. sprawy ze skargi na ww. uchwałę postanowił odrzucić skargę (sygn. akt: II SA/Rz 1118/19). Jak wskazano w przedmiotowym postanowieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego - zaskarżona uchwała nie stanowi aktu prawa miejscowego, nie nosi podstawowych cech aktu prawa miejscowego, jakim jest ustanowienie praw i obowiązków o charakterze generalnym, powszechnie obowiązującym i skierowanym do nieokreślonej liczby adresatów, w tym przypadku - do mieszkańców województwa podkarpackiego. Jak wskazuje Sąd w uzasadnieniu: „Przyjęte stanowisko Sejmiku Województwa Podkarpackiego, które wzbudziło zaniepokojenie Skarżącego powołującego się na zasady konstytucyjne, może zostać ocenione wyłącznie jako wyrażenie przez radnych biorących udział w sesji ich poglądów w kwestiach objętych przedmiotem zaskarżonej uchwały. **Z całą pewnością stanowisko radnych wyrażone w uchwale nie nakłada żadnych obowiązków, nie przyznaje i nie stwierdza uprawnień, nie jest źródłem jakichkolwiek wytycznych, z których wynikałby nakaz określonego sposobu działania czy zachowania.** Treść uchwały jak słusznie zauważył Skarżący, „nie przypomina w ogóle aktu prawnego czy aktu organu uchwałodawczego jednostki samorządu terytorialnego [...] Należy zaakcentować, że źródłem interesu prawnego lub uprawnienia musi być norma prawa materialnego, zaś naruszenie interesu następuje wtedy, gdy zaskarżonym aktem zostaje odebrane lub ograniczone jakieś prawo, wynikające z przepisów prawa materialnego, względnie zostanie nowy obowiązek lub też zmieniony obowiązek dotychczas istniejący. W okolicznościach niniejszej sprawy do takiej sytuacji nie doszło.” Podkreślając w tym miejscu przytoczone stwierdzenia zawarte w ww. uzasadnieniu postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, należy również podkreślić, że przedmiotowa uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego nie stała się źródłem jakichkolwiek wiążących wytycznych, wskazówek lub zaleceń dla Instytucji Zarządzającej Programem, której zadania realizowane są przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Pragnę również zaznaczyć, że w wyniku powyższej uchwały nie zostały wprowadzone jakiekolwiek zmiany w systemie realizacji RPO WP 2014-2020. Zmiany procedur w Instrukcji Wykonawczej IZ RPO WP wynikały w szczególności z wdrożenia zaleceń wydanych przez Instytucję Audytową w wyniku audytu systemu zarządzania i kontroli RPO WP 2014-2020.

Ponadto, analizując m.in. aspekt ewentualnych skarg, wniosków i petycji, kierowanych do instytucji i organizacji spoza administracji, kierownictwo Urzędu wystąpiło do przedstawicieli organizacji pozarządowych o oświadczenie/opinię na temat wystąpienia jakichkolwiek naruszeń zasad wspierania organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w kontekście zgodności z obowiązującym prawem, w szczególności z zasadą niedyskryminacji, m.in. ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Zgodnie z pismem Przewodniczącego Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego, do Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego oraz Członków KM RPO WP będących przedstawicielami organizacji pozarządowych, nie dotarły żadne informacje w zakresie naruszeń zasad horyzontalnych. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego, w porozumieniu z Członkami KM RPO WP 2014-2020, powołanymi ze środowiska organizacji pozarządowych, jak zostało podkreślone, **prowadzi ciągły monitoring wydatkowania środków zarówno z Budżetu Państwa jak i środków pochodzących z funduszy spójności Unii Europejskiej**.

Podobnie, na podstawie informacji uzyskanych od Rzecznika Funduszy Europejskich dla RPO WP 2014-2020 - potwierdzonych także w Raportach z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 - wynika, że od momentu powołania (na mocy art. 14a ust. 1 ustawy wdrożeniowej) do chwili obecnej do Rzecznika nie wpłynęły żadne wnioski, skargi lub jakiegokolwiek sygnały od obywateli w zakresie dotyczącym naruszeń zasad horyzontalnych w ramach realizacji Programu, w tym również w zakresie łamania zasady równego traktowania i zasady niedyskryminacji. W tym miejscu wymaga wskazania, że zgodnie z art. 14a ust. 4 ustawy wdrożeniowej - Rzecznik Funduszy Europejskich dla Programu w ramach wykonywanych przez siebie obowiązków zachowuje bezstronność oraz pewną niezależność instytucjonalną. IZ RPO WP jest bowiem zobowiązana do zapewnienia, że osoba pełniąca tę funkcję nie będzie wykonywać zadań, które mogłyby bezpośrednio lub pośrednio wpływać na sposób wykonywania kompetencji Rzecznika Funduszy Europejskich.

Potwierdzeniem prawidłowego działania instytucji zaangażowanych w realizację Programu, w tym również w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych jest fakt, że **system realizacji RPO WP 2014-2020 podlega nieustannym audytom i kontrolom prowadzonym przez różne instytucje, działające zarówno na szczeblu krajowym (np. niezależna Instytucja Audytowa, Najwyższa Izba Kontroli, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) jak też unijnym (np. Komisja Europejska, Europejski Trybunał Obrachunkowy)**.

Wymaga zaznaczenia, że prawidłowość ustanowienia systemu i zdolność Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie do pełnienia na mocy art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej funkcji Instytucji Zarządzającej RPO WP 2014-2020 została potwierdzona już na etapie audytu desygnacyjnego. Poza tym, całość systemu realizacji Programu podlega corocznie badaniu w ramach audytu systemu zarządzania i kontroli oraz prowadzonych kontroli w zakresie spełniania kryteriów desygnacji przez instytucje zaangażowane w realizację RPO WP 2014-2020.

Dodatkowo, kontrola przestrzegania zasad horyzontalnych obejmuje także audyt operacji, o którym mowa w art. 127 rozporządzenia ogólnego, gdzie na etapie audytu operacji dokonywana jest m.in. weryfikacja przestrzegania zasady równości szans i niedyskryminacji.

W konsekwencji, od początku wdrażania perspektywy finansowej na lata 2014-2020 w ramach Programu żadna z instytucji (zarówno krajowych, jak też unijnych) przeprowadzających kontrolę lub audyt nie zakwestionowała zgodności realizacji jakiegokolwiek projektu z zasadą niedyskryminacji. Nie otrzymano również żadnych sygnałów w zakresie naruszenia zasad horyzontalnych. Nieprawidłowości tego typu nie zostały także stwierdzone w wyniku kontroli przeprowadzonych przez instytucje systemu realizacji RPO WP 2014-2020.

Mając na względzie powyższe należy raz jeszcze podkreślić, że IZ RPO WP zapewnia skuteczne stosowanie zasady równości szans w sposób horyzontalny, zgodny z wszelkimi odnośnymi przepisami prawa unijnego jak i krajowego, co potwierdzają wyniki licznych audytów i kontroli przeprowadzonych zarówno przez instytucje krajowe, jak też przez służby Komisji Europejskiej. Powyższe prowadzi do stwierdzenia, że tezy o rzekomej „wątpliwej zdolności do zapewnienia zgodności z horyzontalną zasadą niedyskryminacji w procesie wdrażania” są pozbawione jakichkolwiek podstaw merytorycznych.

W kontekście powyższego należy zaznaczyć, że IZ RPO WP, w związku z kierowaną ze strony KE korespondencją, w ramach toczącego się dialogu nt. przyjmowanych deklaracji światopoglądowych pozytywnie odpowiedziała na trzy zasadnicze prośby KE, tj.:

- przedstawiła szczegółową ocenę ryzyka dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową w kontekście dostępu do projektów współfinansowanych ze środków RPO WP 2014-2020,
- przedstawiła w listopadzie 2020 r. analizę projektów odrzuconych ze niespełnianie przez projekt kryterium odnoszącego się do zgodności projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji,
- zadeklarowała implementację dodatkowych działań informacyjnych i edukacyjnych, w stosunku do wnioskodawców, beneficjentów oraz pracowników systemu realizacji.

O toczącym się dialogu z KE dwukrotnie informowany był również Rzecznik Praw Obywatelskich, tj. w czerwcu 2020 r. oraz w lipcu 2021 r. Informacje w tym zakresie wraz z dokumentacją znajdują się na stronie Rzecznika Praw Obywatelskich.

O sprawie na bieżąco informowany był także KM RPO WP 2014-2020, do wiadomości którego kierowane były odpowiedzi udzielone Komisji Europejskiej.

Poniżej przedstawiam oczekiwaną przez MFiPR analizę odrzuconych wniosków o dofinansowanie i powodów ich odrzucenia. Analizę w przedmiotowym zakresie przygotowano już w roku 2020 r. na potrzeby spotkania rocznego z Komisją Europejską i była ona częścią opracowanego przez IZ RPO WP *Sprawozdania z zastosowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 kryterium horyzontalnego zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji*. Dokument został przekazany przez Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym tutejszego Urzędu do KE i MFiPR (do wiadomości) w dniu 10 listopada 2020 r. Kwestie zawarte w przedłożonym dokumencie w zakresie przestrzegania kryterium horyzontalnego zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji nie zostały poruszone przez Komisję Europejską w trakcie spotkania rocznego. Do tutejszego Urzędu nie wpłynęły żadne informacje zwrotne, które wskazywałyby, że dokument został poddany analizie.

Niezależnie od powyższego, poniżej przedstawiam zaktualizowaną informację zawierającą wykaz **wszystkich odrzuconych wniosków o dofinansowanie** z uwagi na niespełnienie kryterium horyzontalnego zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji w oczekiwanym układzie i zakresie. Analiza obejmuje okres od początku realizacji Programu do dnia 5 sierpnia 2021 r.

Nazwa programu operacyjnego	Liczba odrzuconych wniosków	Czy zidentyfikowano jako przyczynę odrzucenia wniosków dyskryminację ze względu na orientację seksualną lub zmianę płci (tożsamość płciową)? Ile takich przypadków było?		Inne przyczyny odrzucenia wniosków
		TAK/NIE	Liczba przypadków	
Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	79 (w tym 57 projektów z EFRR oraz 22 projekty z EFS)	NIE		<ul style="list-style-type: none"> Niezastosowanie się przez wnioskodawcę do zasad uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień w odniesieniu do infrastruktury będącej przedmiotem projektu, poprzez niezapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, Brak odzwierciedlenia w treści wniosku deklarowanego pozytywnego wpływu na zasadę zapobiegania dyskryminacji i równości szans kobiet i mężczyzn, Brak dokumentacji technicznej uniemożliwiającej ocenę projektu w zakresie przystosowania budynku pod kątem dostępności dla osób z niepełnosprawnością i spełnienia zasady uniwersalnego projektowania; Brak odniesienia się przez wnioskodawcę do dostępności rezultatów projektu dla osób

				<p>z niepełnosprawnościami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania niedyskryminacyjnego charakteru projektu, • Nieuwzględnienie zasady równości szans i niedyskryminacji; • Nieprzestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn, • Nieprzedstawienie analizy potrzeb osób z niepełnosprawnościami w kontekście realizowanego systemu informatycznego, • Brak informacji we wniosku o dofinansowanie wskazujących na istnienie lub brak barier równościowych w obszarze tematycznym interwencji (nie określono działań zapewniających przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn), • Wykluczenie przez wnioskodawcę z możliwości udziału w projekcie osób ze znaczącymi sprzężonymi niepełnosprawnościami, • Ograniczenie w rażący sposób dostępu do udziału w projekcie osobom niepełnosprawnym, umożliwiając jedynie osobom z lekkim stopniem niepełnosprawności udział we wsparciu, • Brak zapisu o stosowaniu zasady
--	--	--	--	--

				zrównoważonego rozwoju.
--	--	--	--	-------------------------

Pytanie 8: W jaki sposób Polska wdrożyła metodykę opisaną w „Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020” w celu spełnienia kryterium kwalifikacji odnoszącego się do „wymogu zapewnienia zgodności z horyzontalną zasadą niedyskryminacji ze względu na [...] orientację seksualną”?

Uwagi MFiPR: KE uznaje za niewystarczające poinformowanie o oparciu wdrażania EFSiI o horyzontalne i niedyskryminacyjne zasady zgodnie z prawem pierwotnym i wtórnym UE, czy też stwierdzenia, że te zasady te stanowią kluczowe ramy odniesienia dla oceny kwalifikowalności projektów do współfinansowania z KPO i RPO. Według KE niezbędne jest podanie szczegółowych informacji na temat tego, w jaki sposób wdrożono „Wytyczne...”.

Zgodnie z oczekiwaniem KE, prosimy o wymienienie i opisanie konkretnych, aktywnych środków wprowadzonych w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji podczas przygotowywania i wdrażania programów i projektów oraz aktywnego promowania równości płci i uwzględniania aspektu płci przy wyborze, wdrażaniu i wykorzystaniu każdego projektu współfinansowanego przez UE.

Odp. na pyt. 8:

W ramach systemu realizacji RPO WP 2014-2020, w celu zapewnienia, że wszystkie działania współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, będą realizowane z zachowaniem zasady równego traktowania i z poszanowaniem prawa do różnorodności wszystkich osób i podmiotów korzystających z tych środków przyjęto za punkt odniesienia przygotowany przez ówczesne Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, pełniące rolę koordynacyjną dla polityki spójności realizowanej w Polsce w latach 2014-2020 - dokument pn. *Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020*. Przedmiotowy dokument wskazuje na działania możliwe do podjęcia w ramach poszczególnych funduszy polityki spójności i realizowanych w oparciu o nie programów operacyjnych, uwzględniając wszystkie przesłanki dyskryminacyjne wymienione w art. 10 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (Dz.U.2004.90.864/2), do których należą: płeć, rasa lub pochodzenie etniczne, religia lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientacja seksualna. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji wynikająca z *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020* (dalej: *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji*), w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych w ramach RPO WP 2014-2020 jest odzwierciedlona na wszystkich etapach realizacji RPO WP 2014-2020 oraz przekłada się bezpośrednio na cykl życia wszystkich projektów wdrażanych w ramach Programu, począwszy od ustanowienia KM RPO WP 2014-2020, poprzez określenie kryteriów wyboru projektów, wybór projektów do dofinansowania, odpowiednie zapisy umów o dofinansowanie projektów, rozliczanie wniosków beneficjentów o płatność, kontrolę realizacji projektów, skończywszy na aspektach związanych z monitorowaniem i sprawozdawczością z realizacji RPO WP 2014-2020, jak też działaniami z zakresu informacji i promocji.

A. Zapobieganie dyskryminacji

Nazwa programu operacyjnego	Środki wprowadzone w celu zapobiegania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową (w podziale na etapy zarządzania projektem, z uwzględnieniem środków na czas trwania projektu)	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu zapobiegania dyskryminacji
Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	<p>Studium wykonalności, Karta oceny formalnej (EFRR), Karty oceny merytorycznej (EFRR), Karty oceny formalno-merytorycznej (EFS), Umowy/decyzje o dofinansowaniu projektów, Lista sprawdzająca do kontroli na miejscu (EFRR), Lista sprawdzająca do kontroli na miejscu (EFS), Lista sprawdzająca do wniosków o płatność (EFS).</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji - zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych w ramach RPO WP 2014-2020 jest realizowana na wszystkich etapach wdrażania projektu, w tym m.in. na etapie przygotowania projektu czyli analizy, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów, a także podczas jego realizacji, rozliczania, monitorowania. Na tej podstawie projektodawca już na etapie ubiegania się o dofinansowanie projektu zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Ponadto, na etapie wyboru projektów mogą zostać zastosowane dodatkowe kryteria wyboru premiujące projekty, w których poprzez zaplanowane działania wspierane będą ww. polityki horyzontalne.</p> <p>Wymaga wskazania, że w odniesieniu do wyboru projektów w ramach RPO WP 2014-2020 działania planowane do realizacji w bezpośredni sposób przyczyniają się również do realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, tj. umożliwiają wszystkim osobom - bez względu na płeć, wiek,</p>

	<p>niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach oraz są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji. W oparciu o zapisy Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 kryteria oraz procedury wyboru projektów opracowane i stosowane przez właściwe instytucje zaangażowane w realizację Programu uwzględniają zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. Kryteria wyboru projektów zatwierdzone są przez KM RPO WP 2014-2020.</p> <p>Podczas oceny formalnej sprawdzane jest czy w dokumentacji projektu zawarte zostały uzasadnienia dotyczące kwestii równości szans i braku dyskryminacji. Dotyczy to w szczególności studium wykonalności, które jest załącznikiem nr 1 do wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z instrukcjami do opracowania studium Wnioskodawca np. w OP IV zobowiązany jest podać konkretne rozwiązania służące poszanowaniu ww. zasad. W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Punkt zawiera również główne informacje wynikające z Wytycznych Ministerstwa Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. Kolejnym etapem oceny wniosku jest jego ocena merytoryczna przez zewnętrznych, niezależnych ekspertów wyłonionych w wyniku losowania z listy ekspertów w danej</p>
--	---

	<p>dziedzinnie.</p> <p>Ocena dokonywana jest na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez KM RPO WP 2014-2020. W zakresie zasad równościowych od początku wdrażania obecnego RPO obowiązują kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasada zapobiegania dyskryminacji, - równość szans kobiet i mężczyzn. <p>Kryteria te należą do kryteriów standardowych, oceniane są przez dwóch ekspertów (zarówno ds. finansowo-ekonomicznych jak i eksperta ds. technicznych). Ocena ma charakter zerojedynkowy, tylko projekty spełniające kryterium mogą otrzymać ocenę pozytywną.</p> <p>Zgodnie z obowiązującym systemem realizacji RPO, podczas oceny możliwa jest poprawa wniosku w tym zakresie. Polega ona na zadaniu przez ekspertów pytań i uzupełnieniu analiz lub wyjaśnieniu przez wnioskodawców wątpliwości.</p> <p>Podczas oceny eksperti wielokrotnie zadawali pytania dotyczące przestrzegania przez wnioskodawców ww. zasad horyzontalnych. Np. w ramach III osi priorytetowej dotyczyło to projektów „parasolowych” – w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych podczas wyboru mieszkańców do montażu OZE i wymiany kotłów, a także budynków pasywnych – głównie zasad dostępu dla grup docelowych.</p> <p>Należy również zaznaczyć, że w niektórych działaniach infrastrukturalnych RPO WP 2014-2020 przewidziano premię punktową podczas oceny merytorycznej-jakościowej, za działania wspierające grupy z problemami. Przykładowo w projektach parasolowych dotyczących mikroźródeł OZE i wymiany kotłów przyznawano dodatkowe punkty, w przypadku zwiększenia udziału osób dotkniętych ubóstwem energetycznym. Uwzględniono przy tym kwestie dochodowe gospodarstw domowych (objęcie systemem pomocy</p>
--	--

społecznej) oraz niepełnosprawność.

Należy również zauważyć, że w ramach RPO WP 2014-2020 istnieje wiele typów projektów, których przedmiot jest neutralny pod względem ww. polityk horyzontalnych – np. projekty termomodernizacyjne, infrastruktura drogowa, oczyszczanie ścieków i zaopatrzenie w wodę, ochrona przeciwpowodziowa i przeciwpożarowa. W projektach tych równy dostęp gwarantowany jest typem infrastruktury i ich publicznym charakterem.

Analogicznie, odnosząc się do kryteriów wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFS do SZOOP – w ramach kryterium ogólnego merytorycznego horyzontalnego wnioskodawca musi wykazać, że projekt jest zgodny z właściwymi politykami i zasadami unijnymi (w tym: zasadą równości szans kobiet i mężczyzn - w oparciu o standard minimum, zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasadą zrównoważonego rozwoju) oraz prawodawstwem unijnym.

W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest, czy umożliwiono wszystkim osobom – bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwe, pełne uczestnictwo w projekcie na jednakowych zasadach. Podobnie jak w ramach EFRR - kryterium jest weryfikowane na podstawie treści złożonego wniosku o dofinansowanie (wyjaśnień). Niespełnienie kryterium skutkuje odrzuceniem wniosku o dofinansowanie.

Ponadto, na mocy umowy o dofinansowanie beneficjenci są bezwzględnie zobligowani do przestrzegania zasad

	<p>wynikających z wytycznych w rozumieniu ustawy wdrożeniowej, w tym m.in. Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.</p> <p>W tym miejscu przywołania wymagają zapisy ww. umów, zobowiązujących beneficjentów do realizacji projektu w oparciu o adekwatne do zakresu rzeczowego projektu standardy dostępności. W działaniach informacyjno-promocyjnych zabronione jest wykorzystywanie przekazu dyskryminującego, ośmieszającego bądź utrwalającego stereotypy ze względu na niepełnosprawność czy inne przesłanki wskazane w art. 7 rozporządzenia ogólnego, takie jak: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, wiek lub orientację seksualną. Tam gdzie jest to zasadne należy różnicować tematykę przekazu i sposoby komunikacji w zależności od oczekiwanych potrzeb odbiorców.</p> <p>Sposób wdrożenia przez beneficjentów zadeklarowanych działań, w tym również z zakresu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, podlega weryfikacji przez instytucje systemu realizacji RPO WP 2014-2020, podczas sprawdzaniu wniosku o płatność.</p> <p>Ponadto, w celu uzyskania pewności w zakresie realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie oraz zawartą umową, przepisami prawa unijnego i polskiego, zasadami Programu oraz zweryfikowania poziomu zakładanych wskaźników produktu i rezultatu realizacji projektu, podanych we wniosku o płatność końcową (w przypadku wybrania projektu do przeprowadzenia kontroli na miejscu na zakończenie jego realizacji) - beneficjent jest zobligowany do poddania się kontroli. W tym kontekście należy wskazać, że na podstawie próby wybranej w oparciu o analizę ryzyka i dobór losowy, instytucje zaangażowane w realizację Programu prowadzą szereg kontroli pośrednich na miejscu realizacji</p>
--	---

	<p>projektu oraz na zakończenie jego realizacji.</p> <p>W ramach czynności kontrolnych weryfikuje się, czy podjęto odpowiednie kroki, aby uniknąć wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na poszczególnych etapach wdrażania EFRR/EFSD, a w szczególności w dostępie do nich.</p> <p>Podjęmowane czynności kontrolne pozwalają odpowiedzieć na pytanie, czy właściwie wdrożono specyfikacje techniczne lub wszelkie inne postanowienia określone w dokumentacji zamówienia mające na celu zapewnienie dostępności.</p> <p>W tym celu zastosowanie mają następujące pytania w poszczególnych listach sprawdzających:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lista sprawdzająca do kontroli na miejscu (EFRR): <p><i>Czy projekt został zrealizowany zgodnie z zasadami polityk horyzontalnych UE:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>zgodność projektu z polityką zrównoważonego rozwoju,</i> 2) <i>zgodność projektu z polityką równości szans i niedyskryminacji,</i> 3) <i>zgodność projektu z polityką równouprawnienia płci.</i> <p>Kontrole zarządcze w dziedzinie środowiska powinny mieć na celu określenie, czy beneficjent przestrzega obowiązujących dyrektyw poprzez sprawdzenie, czy uzyskano odpowiednie pozwolenia od właściwych organów krajowych zgodnie z obowiązującymi procedurami. Właściwe organy krajowe mają za zadanie zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów UE w zakresie ochrony środowiska oraz podjąć odpowiednie kroki, jeżeli nie są one prawidłowo stosowane. IZ powinna upewnić się, czy ma dostęp do odpowiedniej wiedzy fachowej, która pozwoli zweryfikować stałą zgodność operacji z odpowiednimi przepisami ochrony środowiska.</p> <p>W ramach kontroli należy sprawdzić, czy podjęto odpowiednie</p>
--	---

kroki, aby uniknąć wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na poszczególnych etapach wdrażania EFSI, a w szczególności w dostępie do nich. Dostępność dla osób niepełnosprawnych jest jednym z kryteriów, których należy przestrzegać podczas definiowania operacji będących przedmiotem współfinansowania w ramach EFSI oraz które należy uwzględnić na poszczególnych etapach wdrażania. Dostępność powinna cechować wszystkie produkty i usługi oferowane społeczeństwu i finansowane za pośrednictwem EFSI. W ramach kontroli na miejscu należy zwrócić uwagę na sprawdzenie, czy właściwie wdrożono specyfikacje techniczne lub wszelkie inne postanowienia określone w dokumentacji zamówienia mającej na celu zapewnienie dostępności.

W ramach kontroli na miejscu weryfikuje się czy działania zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu i informacjami wskazanymi we wniosku o płatność lub innymi równorzędnymi dokumentami. Ocenie podlegają w szczególności mechanizmy zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, w tym eliminowanie czynników ograniczających dostępność. Weryfikacja przez instytucję do tego wyznaczoną powinna być oparta o specjalnie dedykowane pytanie w liście kontrolującej dany projekt, a informacja w tym zakresie powinna być zawarta w informacji pokontrolnej.

- **Lista sprawdzająca do kontroli na miejscu (EFS):**

Czy beneficjent realizuje zadeklarowane we wniosku o dofinansowanie i wniosku o płatność działania z zakresu równości szans zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji

	<p><i>zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020?, a w tym:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Czy beneficjent zapewnia równość szans i dostęp do projektu dla osób z niepełnosprawnościami oraz identyfikuje ich potrzeby na etapie rekrutacji do projektu?</i> – <i>Czy pomieszczenia, materiały i produkty przygotowywane w ramach projektu są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. czy w celu eliminacji barier zastosowano racjonalne usprawnienie)?</i> – <i>Czy beneficjent realizuje zadania z zakresu równości szans kobiet i mężczyzn zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie oraz we wniosku o płatność?</i> <p>Ponadto należy dodać, że na etapie weryfikacji wniosku o płatność, beneficjent zobowiązany jest do potwierdzenia zrealizowania działań z zakresu równości szans i niedyskryminacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, co podlega weryfikacji na podstawie pytań zawartych we właściwej liście sprawdzającej, tj.:</p> <p>w przypadku projektów EFRR:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Czy beneficjent potwierdził zrealizowanie działań z zakresu równości szans i dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie ?</i>
--	--

		<p>w przypadku projektów EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czy właściwie opisano działania z zakresu równości szans i dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami określone we wniosku o dofinansowanie? - Czy działania z zakresu równości szans kobiet i mężczyzn realizowane są w projekcie zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie?
--	--	---

B. Promowanie równości płci

<p>Nazwa programu operacyjnego</p>	<p>Środek wprowadzony w celu aktywnego promowania równości płci (w podziale na etapy zarządzania projektem, z uwzględnieniem środków na czas trwania projektu)</p>	<p>Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu aktywnego promowania równości płci</p>
<p>Promowanie równości płci w ramach procedury ogłoszenia konkursu w ramach EFS i EFRR w zapisach regulaminu konkursu oraz wniosku o dofinansowanie projektu</p> <p>Spotkania informacyjne organizowane z potencjalnymi beneficjentami</p> <p>Promowanie równości płci na etapie podpisania umowy o dofinansowanie</p>	<p>Promowanie równości płci w ramach procedury ogłoszenia konkursu w ramach EFS i EFRR w zapisach regulaminu konkursu oraz wniosku o dofinansowanie projektu</p> <p>Spotkania informacyjne organizowane z potencjalnymi beneficjentami</p> <p>Promowanie równości płci na etapie podpisania umowy o dofinansowanie</p>	<p>Instytucja Organizująca Konkurs w regulaminie konkursu w ramach EFS nakłada na wnioskodawcę szereg wymagań dot. stosowania zasad horyzontalnych, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, jak również w zakresie umożliwienia wszystkim osobom, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną – sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach, w szczególności:</p> <p>1) wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji;</p>

	<p>2) wnioskodawca informowany jest, że ocena spełnienia zasady równości szans i niedyskryminacji odbywa się w oparciu o standard minimum;</p> <p>3) wnioskodawcy wskazuje się, że realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, polega na umożliwieniu wszystkim osobom bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach. Standardy dostępności muszą być stosowane w całości, nie ma możliwości wyboru, które zapisy wnioskodawca stosuje, a które nie.</p> <p>Wyjątek stanowią tzw. <i>dobre praktyki</i> opisane w standardach dostępności, których stosowanie jest zalecane, ale nie jest obligatoryjne, chyba, że wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie zobowiązał się do ich zastosowania. Na etapie aplikowania o dofinansowanie - standardy dostępności są obligatoryjne. Informacja o stosowaniu przez wnioskodawcę standardów dostępności musi być wyraźnie wskazana we wniosku o dofinansowanie i jest przedmiotem oceny Instytucji Orgaznizującej Konkurs, która polega na sprawdzeniu zgodności założeń projektu ze wskazanymi standardami dostępności. Wnioskodawca jest przy tym informowany, że zgodność rzeczywistej realizacji projektu ze standardami dostępności jest przedmiotem kontroli, a jej negatywny wynik może stać się przyczyną uznania części lub całości wydatków za niekwalifikowalne;</p> <p>4) w regulaminie konkursu zawarte jest pouczenie, że realizując projekt, na mocy umowy o dofinansowanie projektu wnioskodawca jest zobowiązany do stosowania standardów dostępności, zgodnie z zakresem projektu i nie może się ograniczać do tego, co zostało opisane we wniosku. Jeśli jakaś kwestia dotycząca zaplanowanych w projekcie zadań, została</p>

uregulowana w standardach dostępności, wnioskodawca jest zobowiązany do realizacji tych zadań zgodnie ze standardami;

5) we wniosku o dofinansowanie projektu wymaga się wykazania pozytywnego wpływu realizacji produktu na zasadę równości szans i niedyskryminacji. We wniosku o dofinansowanie wnioskodawca jest zobligowany do opisanie, w jaki sposób projekt realizuje zasadę równości szans i niedyskryminacji, jak również musi opisać jak zastosuje/będzie przestrzegać standardów, w tym zasady uniwersalnego projektowania i/lub racjonalnych usprawnień, w szczególności w odniesieniu do produktów wytworzonych w ramach projektu;

6) wnioskodawcy wyjaśnia się, że przez pozytywny wpływ należy rozumieć zapewnienie dla wszystkich użytkowników (w tym personelu projektu) dostępności infrastruktury, transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich innych produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne), zgodnie ze standardami dostępności. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności produktów projektu. Wnioskodawca zobowiązany jest jednak wówczas do przedstawienia we wniosku o dofinansowanie projektu uzasadnienia ewentualnego braku możliwości zastosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, np. poprzez wykazanie neutralności produktu z uwagi na brak w projekcie jego bezpośrednich użytkowników.

Analogicznie sytuacja kształtuje się w odniesieniu do naborów ogłaszanych w ramach EFRR. Zgodnie z zapisami *Instrukcji do opracowania Studium wykonalności*, stanowiącej załącznik do regulaminów konkursów - projekt musi być zgodny z zasadami równości szans i niedyskryminacji. Zatem, niezbędnym elementem możliwości ubiegania się o dofinansowanie jest opisanie zgodności

<p>projektu z horyzontalną zasadą niedyskryminacji. W szczególności należy opisać, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.</p> <p>Dla potencjalnych beneficjentów konkursów ogłaszanych w ramach RPO WP 2014-2020 organizowane są spotkania informacyjne (również on-line). Jednym z tematów poruszanych podczas tych spotkań jest realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Celem tych spotkań jest m.in. przekazywanie wiedzy nt. praktycznych aspektów związanych z cyklem życia projektu (przygotowanie wniosku o dofinansowanie, rekrutacja uczestników do projektu, zaplanowanie produktów projektu zgodnych z zasadą uniwersalnego projektowania, kwalifikowalność wydatków związanych z racjonalnymi usprawnieniami).</p> <p>Prezentacje, filmy instruktarzowe z ww. spotkań oraz odpowiedzi IOK na pytania zadawane w trakcie ich trwania udostępniane są za pośrednictwem strony internetowej IOK oraz na Facebooku.</p> <p>Na mocy podpisywanych umów Beneficjenci zostają zobowiązani do przestrzegania zasad wynikających z wytycznych w rozumieniu ustawy wdrożeniowej, w tym m.in. Wytycznych w zakresie realizacji zasad równości szans i niedyskryminacji.</p> <p>Zapisy umów zobowiązują ponadto beneficjentów do realizacji projektu w oparciu o standardy dostępności, a w działaniach informacyjno-promocyjnych zabronione jest wykorzystywanie przekazu dyskryminującego, ośmieszającego bądź utrwalającego stereotypy za względu na niepełnosprawność, czy inne przesłanki wskazane w art. 7 rozporządzenia ogólnego tj. płeć, rasę,</p>	
---	--

		<p> pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, wiek czy orientację seksualną. Tam gdzie jest to zasadne należy również różnicować tematykę przekazu i sposoby komunikacji w zależności od oczekiwanych potrzeb odbiorców.</p>
--	--	---

Pytanie 9: Jakie konkretne działania podejmuje się na szczeblu regionalnym, aby zapewnić wypełnienie zobowiązania wynikającego z art. 7 rozporządzenia (UE) 1303/2013 i art. 8 rozporządzenia (UE) 1304/2013 (tj. zobowiązania do podejmowania odpowiednich kroków w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji / wspierania szczególnych przedsięwzięć mających na celu zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ze względu na – między innymi – płeć lub orientację seksualną), mając na uwadze, że te same organy regionalne, które przyjęły omawiane uchwały, mają także wpływ na procesy wdrażania i wydatkowania EFSiI na lata 2014–2020?

Uwagi MFiPR: Prosimy o wymienienie i opisanie konkretnych działań, środków lub procedur na szczeblu regionalnym, które są wykorzystywane w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji (wyszczególnionym w pytaniu) lub wspierania szczególnych przedsięwzięć, które mają na celu eliminowanie dyskryminacji ze względu na wyszczególnione przestanki.

Odp. na pyt. 9:

IZ RPO WP w odpowiedzi na pismo KE z dnia 27.05.2020 r. dokonała szczegółowej analizy systemu realizacji w świetle ryzyka dyskryminacji i w przekazanym stanowisku zadeklarowała dodatkowe działania edukacyjne i promocyjne w zakresie polityki równości szans i niedyskryminacji, obejmujące poszerzenie tego aspektu w programach szkoleń dla beneficjentów, mające na celu uświadamianie wśród wnioskodawców i beneficjentów istotności zagadnień związanych z przestrzeganiem przez projekty zasad horyzontalnych na każdym etapie ich realizacji. Ponadto w wyniku analizy rekomendacji KE zawartych w piśmie z dnia 25 września 2020 r. podjęto decyzję o implementacji większości zalecanych rozwiązań, wzmacniających funkcjonujący system realizacji.

A. Zapobieganie dyskryminacji

Nazwa programu operacyjnego	Środki wykorzystywane na szczeblu regionalnym w celu zapobiegania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową	Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów w celu zapobiegania dyskryminacji
-----------------------------	--	---

<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przyjęty system realizacji RPO WP 2014-2020 skutecznie zapobiega ryzyku naruszenia zasad horyzontalnych, również w zakresie równości szans i niedyskryminacji, w związku z tym prowadzone są działania o charakterze prewencyjnym (zaradczym), promocyjnym i edukacyjnym.</p> <p>Ponadto pracownicy IZ RPO WP prowadzą kontrole w trakcie realizacji projektu oraz kontrole na zakończenie a także w okresie trwałości. Na podstawie odpowiednich list sprawdzających weryfikują prawidłowość realizacji projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz krajowego.</p>	<p>Celem wzmocnienia przekazu odnośnie zasad prawidłowej realizacji projektów współfinansowanych z EFRR/EFSD, Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 prowadzi działania szkoleniowe dla potencjalnych wnioskodawców oraz beneficjentów, dotyczące m.in. realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji: IZ RPO WP prowadzi liczne działania szkoleniowe dla potencjalnych wnioskodawców oraz beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WP 2014-2020, dotyczące realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.</p> <p>Materiały szkoleniowe tj. prezentacje czy case-study zostały również udostępniane zainteresowanym podmiotom na stronie internetowej Programu.</p> <p>Można wymienić ostatnio realizowane szkolenia w tej tematyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkolenie on-line pn. Zasada równości szans i niedyskryminacji w projektach EFSD, które odbyło się 5 października.2020 r. <p>Program szkolenia obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizację zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach RPO WP 2014-2020, • Zastosowanie zasady równości szans i niedyskryminacji na poszczególnych etapach realizacji projektów współfinansowanych w ramach RPO WP 2014-2020 – analiza przypadków, • Kontrolę projektów. <p>- Szkolenie on-line pn. Zasady horyzontalne UE w projektach RPO WP 2014-2020, które odbyło się 9 czerwca 2021 r.</p> <p>Program szkolenia obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadę zrównoważonego rozwoju w ramach RPO WP 2014-2020, • Zastosowanie zasad horyzontalnych na poszczególnych etapach realizacji projektów współfinansowanych w
---	--	--

	<p>ramach RPO WP 2014-2020 – analiza przypadków,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontrolę projektów. <p>Materiały szkoleniowe w tym zakresie są również udostępniane zainteresowanym podmiotom na stronie internetowej Programu. Za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook, Instagram) publikowane są posty o tematyce szerzej i propagującej zasadę równości szans i niedyskryminacji. Zasada równości szans i niedyskryminacji jest również promowana podczas wszelkich inicjatyw, które są organizowane (w tym również podczas spotkań online).</p> <p>27 października 2020 r. na stronie www.rpo.podkarpackie.pl opublikowany został artykuł pn. Równość szans i niedyskryminacja w praktyce projektów EFS w ramach RPO WP. Jego tematyka obejmowała m.in.: praktyczne wskazówki dot. stosowania zasady równych szans kobiet i mężczyzn w realizowanych projektach, tak by nie wzmacniać stereotypów. Bezpłatny magazyn informacyjny Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 udostępniany w wersji mobilnej oraz pdf na stronie internetowej www.rpo.podkarpackie.pl. Numer 4 /2020 ww. magazynu został poświęcony tematyce równości szans i niedyskryminacji w projektach realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020.</p> <p>Trwają prace nad przygotowaniem zaktądki na stronie internetowej Programu dedykowanej beneficjentom ubiegającym się o dofinansowanie, a także uczestnikom projektów, która będzie zawierała praktyczne wskazówki dotyczące dostępności.</p>
--	---

B. Monitorowania, sprawozdawczość, ewaluacja

<p>Nazwa programu operacyjnego</p>	<p>Środki wykorzystywane na szczeblu regionalnym na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji projektów współfinansowanych z EFSiI w celu zwalczania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową</p>	<p>Opis wprowadzonych procedur lub mechanizmów na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji projektów</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020</p>	<p>W ramach RPO WP przeprowadzono ewaluację realizacji zasad horyzontalnych. Na zlecenie IZ RPO WP zrealizowane zostało badanie pn. Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020 uwzględniające w zakresie przedmiotowym ocenę realizacji zasad horyzontalnych, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji.</p> <p>Przeprowadzona w wyniku badania analiza wykazała, że zasady horyzontalne, w tym zasada równości szans i niedyskryminacji są uwzględniane w RPO WP zarówno na płaszczyźnie deklaratywnej, jak i realizatorskiej, a w opinii Zespołu Badawczego nie istnieje ryzyko wykluczenia jakiegokolwiek grupy, w tym mniejszości seksualnych, z możliwości uczestnictwa w projektach bądź korzystania z produktów powstałych w ramach projektów.</p> <p>Należy podkreślić, że IZ RPO WP na bieżąco monitoruje sytuację, jeżeli w toku prowadzonych analiz systemu realizacji RPO WP - w przypadku konieczności podjęcia dodatkowych działań lub otrzymania sygnału w zakresie możliwości wystąpienia nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych - niezwłocznie zostaną podjęte dalsze działania zaradcze.</p>	<p>Mając na uwadze rekomendacje zawarte w raporcie z badania ewaluacyjnego pt. Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020, w ramach perspektywy 2021-2027 Instytucja Zarządzająca RPO WP planuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie przez cały okres przyszłej perspektywy finansowej szkoleń dla wnioskodawców, beneficjentów oraz pracowników instytucji systemu realizacji, ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie, dotyczących zasad horyzontalnych i ich praktycznej realizacji; 2. Położenie jeszcze większego akcentu na poziom wiedzy w zakresie zasad horyzontalnych, jakim powinni charakteryzować się kandydaci na ekspertów oceniających wnioski. <p><i>Tabela wdrażania rekomendacji badania została przyjęta przez Zarząd Województwa Podkarpackiego na mocy Uchwały nr 212/4295/20 z dnia 20 października 2020 r.</i></p>

C. Wsparcie przedsięwzięć

Nazwa programu operacyjnego	Przykłady wspierania przedsięwzięć, które mają na celu zwalczanie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową
Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	<p>W 2021 r. (III/IV kw.) przeprowadzone zostaną szkolenia dla wszystkich pracowników systemu realizacji RPO WP 2014-2020 z zakresu zasad równości szans i niedyskryminacji oraz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektu „Wsparcie UMWP w Rzeszowie w związku z realizacją RPO WP w 2021 roku”. Trwa postępowanie zmierzające do wyłonienia wykonawcy tego zadania.</p> <p>Ponadto przygotowywane jest postępowanie wyłonienia w procedurze konkurencyjnej wykonawcy audytu zewnętrznego, który będzie miał na celu niezależną ocenę wpływu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr VIII/140/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT (z ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender), na wskazane obszary działalności Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie i wybranych jednostek nadzorowanych w kontekście zgodności sposobu prowadzenia spraw z regulującymi dany obszar przepisami prawa oraz instrumentami prawnymi odnoszonymi się do zapobiegania dyskryminacji, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na płeć oraz orientację seksualną.</p> <p>Jednocześnie procedowane jest powołanie w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego koordynatora ds. równości szans i niedyskryminacji, który będzie posiadał stosowne umocowanie w jego strukturach. . Przy określeniu szczegółowych zadań będą brane pod uwagę doświadczenia Biura Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania, Pełnomocników Wojewodów ds. Równego Traktowania czy też innych Urzędów Marszałkowskich, uczelni wyższych, itp.</p> <p>Na podstawie doświadczeń innych instytucji można wskazać główne obszary działalności Koordynatora:</p> <ul style="list-style-type: none">• przeciwdziałanie dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, światopogląd, wiek, niepełnosprawność oraz orientację seksualną;• podejmowanie działań zmierzających do eliminacji lub ograniczenia skutków powstałych w wyniku naruszenia zasady równego traktowania;• podejmowanie działań promujących zasadę równego traktowania;• współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz równego traktowania oraz przeciwdziałania dyskryminacji;• współpraca z kierownictwem urzędu w zakresie przestrzegania zasad równego traktowania w ramach prowadzonej polityki zarządzania zasobami ludzkimi;

- organizację działań edukacyjnych skierowanych do pracowników instytucji.

Pytanie 10: Jakie instrumenty posiada instytucja zarządzająca do stwierdzenia, czy podmioty zarządzające infrastrukturą lub obiektami przeznaczonymi do użytku publicznego, które zbudowano, odnowiono lub zakupiono przy wsparciu z EFSiI, zapewniają niedyskryminacyjny dostęp do tej infrastruktury lub obiektów (zwłaszcza w przypadku, gdy taki podmiot zarządzający podlega organowi lub jest w inny sposób kontrolowany przez organ, który przyjął „uchwałę anty-LGBT”)? Czy instytucja zarządzająca zawiesi lub uchyli wsparcie z EFSiI, jeśli taki niedyskryminacyjny dostęp nie jest zapewniony?

Uwagi MFIPR: Prosimy o wypisanie i opisanie konkretnych działań, środków lub procedur wykorzystywanych przez IZ w celu monitorowania i ewaluacji niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury lub obiektów przeznaczonych do użytku publicznego, które zbudowano, odnowiono lub zakupiono przy wsparciu z EFSiI.

Na etapie wcześniejszej korespondencji instytucje zarządzające wskazywały, że posiadają instrumenty w postaci kryteriów wyboru projektów, przyjęte przez właściwy komitet monitorujący. Natomiast jednym z narzędzi IZ do badania zapewnienia dostępności projektów i ich rezultatów (w tym infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej) dla wszystkich obywateli, bez względu na płeć i orientację seksualną, jest kontrola instytucji oraz beneficjentów.

Ponadto, dzięki dedykowanym pytaniom w listach sprawdzających wniosku o płatność oraz podczas kontroli projektu, instytucja dokonująca oceny ma możliwość weryfikacji założeń realizacji zasady równości szans w trakcie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu.

Prosimy o ew. uzupełnienie powyższych informacji tak, aby jak najpełniej odpowiedzieć na pytanie KE.

Prosimy również o podanie, jak powyższe środki są realizowane lub mogą być realizowane w kontekście przyjmowanych „uchwał anty-LGBT”.

Odp. na pyt. 10:

<p>Nazwa programu operacyjnego</p>	<p>Instrumenty w dyspozycji IZ w celu stwierdzenia, monitorowania i ewaluacji niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury lub obiektów przeznaczonych do użytku publicznego</p>	<p>Czy IZ zawiesi lub uchyli wsparcie z EFSII, jeśli niedyskryminacyjny dostęp nie jest zapewniony? TAK/NIE</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020</p>	<p>W ramach procedury ogłoszenia konkursu w ramach EFS - Instytucja Organizująca Konkurs w regulaminie konkursu nakłada na wnioskodawcę szereg obostrzeń w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, jak również w zakresie umożliwienia wszystkim osobom, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji; 2) wnioskodawca informowany jest, że ocena spełnienia zasady równości szans i niedyskryminacji odbywa się w oparciu o standard minimum; 3) wnioskodawcy wskazuje się, że realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, polega na umożliwieniu wszystkim osobom bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we 	<p>Zgodnie z art. 52a ustawy wdrożeniowej, umowa/decyzja o dofinansowanie projektu mogą zostać zmienione, w przypadku gdy zmiany nie wpływają na spełnienie kryteriów wyboru projektu, w sposób który skutkowałby negatywną oceną tego projektu. Ponadto, IZ RPO WP może rozwiązać umowę o dofinansowanie projektu bez wypowiedzenia m.in. jeżeli beneficjent nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w umowie, realizuje projekt w sposób niezgodny z umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla RPO WP 2014-2020 .</p> <p>Beneficjenci są bezwzględnie zobligowani do przestrzegania zasad wynikających z wytycznych w rozumieniu ustawy wdrożeniowej, w tym m.in. Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji. W tym miejscu przywołania wymagają zapisy ww. umów, zobowiązujących beneficjentów do realizacji projektu w oparciu o adekwatne do zakresu rzeczowego projektu standardy dostępności. W działaniach informacyjno-promocyjnych zabronione jest wykorzystywanie przekazu dyskryminującego, ośmieszającego bądź utrwalającego stereotypy ze względu na niepełnosprawność czy inne przesłanki wskazane w art. 7 rozporządzenia ogólnego, takie jak: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, wiek lub orientację seksualną. Tam gdzie jest to zasadne należy różnicować tematykę przekazu i sposoby komunikacji w zależności od oczekiwanych potrzeb odbiorców.</p> <p>Wymaga także wskazania, że wszystkie elementy scenograficzne wykorzystywane przez beneficjentów w związku z realizacją</p>

	<p>wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach. Standardy dostępności muszą być stosowane w całości, nie ma możliwości wyboru, które zapisy wnioskodawca stosuje, a które nie. Wyjątek stanowią tzw. dobre praktyki opisane w standardach dostępności, których stosowanie jest zalecane, ale nie jest obligatoryjne, chyba, że wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie zobowiązał się do ich zastosowania. Na etapie aplikowania o dofinansowanie - standardy dostępności są obligatoryjne. Informacja o stosowaniu przez wnioskodawcę standardów dostępności musi być wyraźnie wskazana we wniosku o dofinansowanie i jest przedmiotem oceny Instytucji Orgaznizującej Konkurs (na etapie oceny formalno-merytorycznej), która polega na sprawdzeniu zgodności założeń projektu ze wskazanymi standardami dostępności. Wnioskodawca jest przy tym informowany, że zgodność rzeczywistej realizacji projektu ze standardami dostępności jest przedmiotem kontroli, a jej negatywny wynik może stać się przyczyną uznania części lub całości wydatków za niekwalifikowalne;</p> <p>4) w regulaminie konkursu zawarte jest pouczenie, że realizując projekt, na mocy umowy o dofinansowanie projektu wnioskodawca jest zobowiązany do stosowania standardów dostępności, zgodnie z zakresem projektu i nie może się ograniczać do tego, co zostało opisane we wniosku. Jeśli jakaś kwestia dotycząca zaplanowanych w projekcie zadań, została uregulowana w standardach dostępności,</p>	<p>projektu (stoiska wystawiennicze, stanowiska recepcyjne, meble konferencyjne, stoły cateringowe) przygotowane przez wykonawcę muszą być dostępne dla wszystkich osób, w tym również dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Oznacza to, że muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, opartą również na percepcji równości, tj. projekt musi minimalizować możliwość postrzegania indywidualnego jako dyskryminujące.</p> <p>Wymaga przy tym podkreślenia, że wdrażanie operacji niezgodnie z zasadami horyzontalnymi oznaczałaby bowiem w praktyce realizację projektu niezgodnie z kryteriami, w oparciu o które został on wybrany do dofinansowania. Beneficjent, który dopuściłby się takiej nieprawidłowości, naruszyłby tym samym dyspozycję art. 52a ustawy wdrożeniowej i musiałby się liczyć z dotkliwymi sankcjami ze strony instytucji zaangażowanych w realizację RPO WP 2014-2020, włącznie ze zwrotem całości dofinansowania wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.</p>
--	--	---

	<p>wnioskodawca jest zobowiązany do realizacji tych zadań zgodnie ze standardami;</p> <p>5) we wniosku o dofinansowanie projektu wymaga się wykazania pozytywnego wpływu realizacji produktu na zasadę równości szans i niedyskryminacji. We wniosku o dofinansowanie wnioskodawca jest zobligowany do opisanía, w jaki sposób projekt realizuje zasadę równości szans i niedyskryminacji, jak również musi opisać jak zastosuje/będzie przestrzegać standardów, w tym zasady uniwersalnego projektowania i/lub racjonalnych usprawnień, w szczególności w odniesieniu do produktów wytworzonych w ramach projektu;</p> <p>6) wnioskodawcy wyjaśnia się, że przez pozytywny wpływ należy rozumieć zapewnienie dla wszystkich użytkowników (w tym personelu projektu) dostępności infrastruktury, transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich innych produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne), zgodnie ze standardami dostępności.</p> <p>W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności produktów projektu.</p> <p>Wnioskodawca zobowiązany jest jednak wówczas do przedstawienia we wniosku o dofinansowanie projektu uzasadnienia ewentualnego braku możliwości zastosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, np. poprzez wykazanie neutralności produktu z uwagi na brak w projekcie jego bezpośrednich użytkowników.</p>
	<p>W celu uzyskania pewności w zakresie realizacji</p>

	<p>projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie oraz zawartą umową, przepisami prawa unijnego i polskiego, zasadami Programu oraz zweryfikowania poziomu zakładanych wskaźników produktu i rezultatu realizacji projektu, podanych we wniosku o płatność końcową (w przypadku wybrania projektu do przeprowadzenia kontroli na miejscu na zakończenie jego realizacji) - beneficjent jest zobligowany do poddania się kontroli.</p> <p>W ramach czynności kontrolnych weryfikuje się, czy podjęto odpowiednie kroki, aby uniknąć wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na poszczególnych etapach wdrażania EFRR/EFSD, a w szczególności w dostępie do nich.</p> <p>Podjęmowane czynności kontrolne pozwalają odpowiedzieć na pytanie, czy właściwie wdrożono specyfikacje techniczne lub wszelkie inne postanowienia określone w dokumentacji zamówienia mające na celu zapewnienie dostępności. W ramach kontroli na miejscu weryfikuje się ponadto, czy działania zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu i informacjami wskazanymi we wniosku o płatność lub innymi równorzędnymi dokumentami. Weryfikacja jest oparta o specjalnie dedykowane pytanie w liście kontrolnej danego projektu, a informacja w tym zakresie jest zawarta w informacji pokontrolnej.</p> <p>Ponadto, w ramach kontroli na miejscu projektów polegających na udzieleniu określonego wsparcia ich uczestnikom (ostatecznym odbiorcom wsparcia), instytucje systemu realizacji Programu badają również,</p>	
--	--	--

czy beneficjent prowadzi procedurę rekrutacji i przyznawania wsparcia uczestnikom projektu w sposób przejrzysty i zapewniający równy dostęp do otrzymania wsparcia, w tym: czy właściwie upublicznia ogłoszenie o rekrutacji, czy prawidłowo określa kryteria wyboru uczestników projektu, czy dokonuje prawidłowej oceny formularzy zgłoszeniowych zgodnie z określonymi kryteriami oraz czy proces rekrutacji i udzielania wsparcia w projekcie jest dokonywany z zachowaniem bezstronności oraz nie dyskryminuje żadnej z grup/osób ubiegających się o wsparcie. Ponadto, w ramach kontroli weryfikacji podlega zbadanie, czy został osiągnięty cel projektu. Analogicznie sytuacja kształtuje się w odniesieniu do naborów ogłaszanych w ramach EFRR. Zgodnie z zapisami **Instrukcji do opracowania Studium wykonalności**, stanowiącej załącznik do regulaminów konkursów - projekt musi być zgodny z zasadami równości szans i niedyskryminacji. Zatem, niezbędnym elementem możliwości ubiegania się o dofinansowanie jest opisanie zgodności projektu z horyzontalną zasadą niedyskryminacji. W szczególności należy opisać, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

W projektach infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków EFRR, których charakter w większości wypadków narzuca ich przeznaczenie dla ogółu społeczeństwa - zwłaszcza tych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (drogi, koleje, szpitale, szkoły, e-usługi publiczne, itp.) na etapie

wniosku o płatność końcową, beneficjent zobowiązany jest do **potwierdzenia zrealizowania działań z zakresu równości szans i niedyskryminacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie**, co podlega weryfikacji na podstawie właściwych **list sprawdzających**. W ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS, kwestia ta podlega weryfikacji podczas badania każdego wniosku o płatność składanego przez beneficjenta. Na podstawie właściwych pytań zawartych w obowiązujących listach sprawdzających kontroli podlega, czy właściwie opisano działania z zakresu równości szans i dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami określone we wniosku o dofinansowanie oraz czy działania z zakresu równości szans kobiet i mężczyzn realizowane są w projekcie zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

Ponadto, IZ RPO WP weryfikuje składane przez beneficjenta przez cały okres trwałości *Oświadczenie w sprawie osiągnięcia i utrzymania wskaźników, zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku vat* (Cyklicznie, co 12 miesięcy, przy czym pierwsze – do 13 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, z wyjątkiem ostatniego, które składane jest w terminie 30 dni od daty zakończenia okresu trwałości). W ww. dokumencie Beneficjent oświadcza, że w projekcie nie nastąpiło naruszenie trwałości projektu tj. nie zaistniała żadna z poniższych okoliczności polegająca na:

- zaprzestaniu działalności produkcyjnej lub przeniesieniu jej poza obszar objęty programem;
- zmianie własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;

– istotnej zmianie wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów. Naruszenie zasady trwałości, oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ponadto, IZ RPO WP oraz IP na podstawie Rocznych Planów Kontroli przeprowadzają kontrole trwałości projektów, weryfikując czy nastąpiło zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem? Czy doszło do zmiany własności elementu infrastruktury? Jednocześnie weryfikacji podlega czy cel projektu i jego przeznaczenie nie uległo zmianie oraz czy spełnione są kryteria, w oparciu o które projekt otrzymał dofinansowanie.

Regulacje dotyczące prowadzenia przez IZ RPO WP kontroli trwałości zostały zawarte w umowie o dofinansowanie. Kontrola trwałości służy sprawdzeniu, czy w odniesieniu do współfinansowanego Projektu nie zasza jedna z okoliczności, o których mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego.

Korekty finansowe związane z naruszeniem zasady trwałości Projektu, powinny być proporcjonalne do okresu, w którym nie spełniono wymogów trwałości operacji.

Kontrola trwałości może być rozszerzona o kontrolę innych elementów podlegających weryfikacji po zakończeniu realizacji Projektu, a w szczególności o:

– weryfikację występowania podwójnego

	<p>finansowania, zwłaszcza w kontekście możliwości zmiany kwalifikowalności podatku od towarów i usług;</p> <ul style="list-style-type: none"> - weryfikację generowania przychodu w Projekcie; - sprawdzenie zachowania celu Projektu, definiowanego poprzez osiągnięcie i utrzymanie wskaźników rezultatu; - sprawdzenie poprawności przechowywania dokumentów; - weryfikację zachowania zasad informacji i promocji Projektu; - weryfikację zachowania zasad udzielenia pomocy publicznej. 	
--	--	--

Pytanie 11: Czy dokument określający warunki wsparcia w ramach funduszy ESI zawiera klauzulę zabraniającą wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć lub orientację seksualną przy wykorzystywaniu projektów przez tak zwanych „użytkowników końcowych”, zapewnianą częściowe lub całkowite zawieszenie bądź anulowanie wsparcia w przypadku niespełnienia tego warunku?

Uwagi MFIPR: Na etapie wcześniejszej korespondencji niektóre instytucje zarządzające informowały, że wsparcia można udzielić wyłącznie tym projektom, które spełniają wszystkie niezbędne kryteria wyboru projektów, w tym warunek niedyskryminacji, a tamanie postanowień umowy przez beneficjenta może wiązać się z uznaniem wydatków za niekwalifikowane i wezwaniem do zwrotu pieniędzy.

Prosimy o uzupełnienie odpowiedzi zgodnie z poniższym szablonem.

<p>Nazwa programu operacyjnego</p>	<p>Czy dokument określający warunki wsparcia w ramach funduszy EFSI zawiera klauzulę zabraniającą wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć lub orientację seksualną przy wykorzystaniu projektów przez beneficjentów końcowych?</p>	<p>Jeżeli TAK, czy klauzula przewiduje częściowe lub całkowite zawieszenie bądź anulowanie wsparcia w przypadku dyskryminacji ze względu na płeć i orientację seksualną?</p> <p>TAK/NIE</p>
---	--	---

	TAK/NIE	
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.</p>	<p>Umowa o dofinansowanie projektu nie zawiera wprost klauzuli zabraniającej beneficjentowi wszelkiej dyskryminacji. Natomiast należy pokreślić, że zapisy umowy o dofinansowanie wskazują, że obowiązkiem Beneficjenta jest przestrzeganie zasad wynikających z wytycznych w rozumieniu ustawy wdrożeniowej, których lista stanowi załącznik do umowy (w tym m.in. <i>Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i>). Ponadto, beneficjent jest zobowiązany do realizacji projektu w oparciu o adekwatne do zakresu rzeczowego projektu <i>Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020</i>, stanowiące załącznik nr 2 do <i>Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i>.</p>	<p>Jako uzupełnienie informacji zawartej w poprzednim punkcie należy wskazać, że zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie, każdy beneficjent jest zobowiązany do realizacji projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie celów Projektu zakładanych we wniosku o dofinansowanie a także realizacji Projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego, regulaminem konkursu oraz prawa krajowego, który ma zastosowanie do realizowanego projektu.</p> <p>IZ RPO może rozwiazać umowę o dofinansowanie projektu bez wypowiedzenia m.in. jeżeli beneficjent nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w umowie, realizuje projekt w sposób niezgodny z umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla RPO WP 2014-2020.</p>

Pytanie 12: Proszę przedstawić wykaz projektów i ich beneficjentów dla wszystkich projektów wspieranych z funduszy ESI i realizowanych na szczeblu gmin, powiatów lub województw, które przyjęły „uchwały anty-LGBT”, wraz z łączną kwotą współfinansowania przyznawaną dotychczas na te projekty.

Odp. na pyt. 12:

Prosimy o przedstawienie wykazów w oddzielnym dokumencie (załączniku)

Zgodnie z dyspozycją zawartą w korespondencji e-mail MIFPR z dnia 4 sierpnia 2021 r. na obecnym etapie odstepuje się od udzielenia odpowiedzi na niniejsze pytanie.

